

Zdzisław Askanas (01.06.1910–25.09.1974)

lekarz kardiolog, profesor nauk medycznych, twórca Warszawskiej Akademickiej Szkoły Kardiologii; obrońca Twierdzy Modlin, działacz konspiracji, uczestnik Powstania Warszawskiego

Urodził się 1 czerwca 1910 r. w rodzinie warszawskiego farmaceuty. Przed maturą zarabiał jako pianista w warszawskich kawiarniach. W trakcie studiów był ofiarą getta ławkowego. Dyplom lekarza zdobył w 1935 r. i rozpoczął pracę w II Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych Szpitala św. Łazarza pod kierownictwem prof. Mściwoja Semerau-Siemianowskiego. 1 stycznia 1938 r. został mianowany na stopień podporucznika.

Podczas kampanii wrześniowej brał udział w obronie Twierdzy Modlin, za co został odznaczony. Krzyżem Walecznych. Wkrótce potem został przesiedlony do warszawskiego getta wraz z żoną Alicją (przyszłą docent pediatrii) oraz synem Aleksandrem (przyszłym pionierem echokardiologii w Polsce). Rodzina przetrwała tzw.

Wielką Akcją Likwidacyjną i uciekła na tzw. aryjską stronę Warszawy tuż przed wybuchem powstania w getcie, ukryta pod transportem szmat przez przekupionego żołnierza Wehrmachtu. Po ucieczce Askanas przyjął nazwisko Jan Dębowski i zaczął działać w konspiracji. Wziął udział w Powstaniu Warszawskim jako lekarz na tzw. „Reducie Kaliskiej” (punkt oporu u zbiegu ul. Grójeckiej i Kaliskiej). Z Warszawy wyszedł z ludnością cywilną i trafił obozu przejściowego Dulag 121 w Pruszkowie, z którego uciekł. Razem z żoną założył szpital w Łuszczewie, udzielając pomocy ludności cywilnej, powstańcom i partyzantom.

Po wojnie kontynuował pracę naukową oraz praktykę lekarską – podjął pracę w lecznicy rządowej (1948), obronił rozprawę doktorską (1950) oraz habilitację (1951), otrzymał tytuł profesora (1954), został pierwszym konsultantem krajowym do spraw kardiologii. Zainicjował stworzenie specjalnych sal intensywnej opieki medycznej oraz wprowadzenie karetek reanimacyjnych. W 1967 r. pod jego redakcją ukazał się pierwszy podręcznik reanimacji kardiologicznej. Zmarł wskutek rozległego udaru 25 września 1974 r. i został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Szczegółowy artykuł na temat Zdzisława Askanasa:

<https://swiatlekarza.pl/profesor-zdzislaw-askanas/>

Data publikacji: 2021-09-24

Data wydruku: 2023-02-09 07:32

Źródło: <https://1943.pl/artykul/zdzislaw-askanas/>